

چین رونق
را به بازار
سنگ طبیعی
بازگرداندسیامک اختری
فعال تجاری

نگاهی به میزان واردات و صادرات سنگ طبیعی چین نشان می‌دهد که این کشور همچنان خریدار اصلی این کالا در بازارهای جهانی است، اما اهمیت آن به عنوان تامین‌کننده برای کل جهان به مسیر نزولی خود ادامه می‌دهد.

براساس آمار انجمن سنگ چین، ارزش واردات بلوک‌های خام چین در سال ۲۰۲۱ نسبت به سال قبل، ۲۵.۷ درصد افزایش داشته‌است و به عدد ۳ میلیارد دلار آمریکا رسید.

فهرست تامین‌کنندگان بازار چین، تنوع فراوانی دارد و به ترتیب ترکیه، هند، ایتالیا، برزیل، ایران، پرتغال و یونان رادر آن می‌توان یافت.

بر این اساس به‌درستی می‌توان ادعا کرد که چین پس از رکود ناشی از همه‌گیری کووید ۱۹ در سال ۲۰۲۰، کارخانجات فراوری خود را به‌سرعت راه‌اندازی کرده و ظرفیت آن را به شرایط پیش از رکود بازگردانده‌است و در ظاهر دیگر هیچ نشانی از مشکلات پیشین در زنجیره تامین وجود ندارد.

آمار و ارقام منتشرشده از سوی دیگر کشورها نیز بر نقش بی‌رقیب چین به‌عنوان خریدار اصلی بازارهای جهانی صحنه می‌گذارد.

هرچند به‌نظر می‌رسد شعار «ساخت چین» تنها در زمینه واردات بلوک‌های خام سرلوحه کار قرار گرفته‌است و در بخش فرآوری و تولید نهایی بازار سنگ هنوز نتوانسته است پا به پای رقیب خود در بخش سرمایه‌ک، سهم قابل توجهی از بازار غول‌پیکر این کشور ۱.۴ میلیارد نفری را به‌دست آورد.

اما در زمینه صادرات، شرایط به‌گونه دیگری رقم خورده‌است. آمار منتشرشده از سوی انجمن سنگ چین، افت ۳.۳ درصدی ارزش صادرات را نشان می‌دهد. این کاهش برای سفارشات اروپا به‌میزان ۱۰.۹ درصد، برای کشورهای آسه‌ان ۱۱.۸ و سایر کشورهای آسیایی ۶.۶ درصد بوده‌است.

در سال گذشته، برای منطقه اقتصادی آسیا پس از افزایش شدید و قبل از آن، دوباره منفی ۱۰ درصد ثبت شده بود.

البته نباید با این کاهش‌ها گمراه شد، زیرا به‌نظر می‌رسد کاهش صادرات چین برای تامین بازار داخلی و پاسخی است به نیاز رو به رشد طبقه متوسط این کشور.

از سوی دیگر به‌نظر می‌رسد با توجه به ملاحظات زیست‌محیطی، محصولات ارزان‌ترخ چین بیش از پیش بازار صادراتی خود را دست‌بدهد، زیرا مشتریان غربی تمایل چندانی به خرید کالاهایی که در فرآیند تولید و حمل آن کربن زیادی منتشر می‌شود، ندارند.

امسار درمیان این اعداد و ارقام، یکی اهمیت بیشتری دارد. ارزش کالای صادراتی چین به آمریکا با افزایش ۲۹.۱ درصد به عدد ۱ میلیارد دلار آمریکا رسیده‌است؛ یعنی رقمی بیش از آنچه بسیاری از کشورهای صادرکننده در ترازنامه کلی خود ثبت می‌کنند.

این افزایش به‌احتمال قوی پیامدها همه‌گیری کووید ۲۰۲۱ است و به‌همان اندازه در آمار سال ۲۰۲۱ سایر کشورهای صادرکننده عمده مشهود است. رشد روزافزون تقاضا در بازار سنگ طبیعی در ابتدا از محل ذخایر تامین می‌شد، اما کم‌کم مشخص شد تعداد زیادی از افراد گرفتار در شرایط قرنطینه به‌جای سفر، دید و بازدید، خرید یا صرف پول در رستوران-به‌فکر بازسازی و نوسازی خانه‌های خود و استفاده بیشتر از سنگ‌های طبیعی افتاده‌اند.

تجربه نشان می‌دهد، چین به‌دلیل استحکام زیرساخت‌ها و رویکرد منطقی در مواجهه با بحران‌های اقتصادی و سیاسی، به‌راحتی می‌تواند اسواچ جدید پاندمی یا بحران‌های دیگری از این دست را مدیریت کند. به این ترتیب قرار نیست این کشور جایگاه خود را به‌عنوان بزرگ‌ترین واردکننده سنگ خام و صادرکننده اصلی محصولات فراوری‌شده این صنعت از دست بدهد و همچنان قطب تاثیرگذار در تجارت سنگ‌های طبیعی جهان باقی خواهد ماند.

کشور مادر تبیین سیاست‌های کلان در توسعه صادرات صنعت سنگ، نیازمند رصد دقیق رخدادهای بین‌المللی بازارهای سنگ جهان است تا بتواند در مقاطع مختلف، نقش خود را متناسب با شرایط ایفا کند. ایران ظرفیت‌های بزرگی برای ورود به بازارهای بین‌المللی دارد که تحقق آن، مستلزم تغییراتی عمیق و زیربنایی در تفکر صادراتی است.

تفکر صادراتی، ریسک‌پذیر و سرمایه‌گذاری و حضور در بازارهای هدف، مارا از وابستگی صرف به مشتریان سنگ‌خام رها می‌سازد. امیدواریم با رویکردهای منطقی و با شیب ملایم، شاهد رشد و توسعه صادرات محصولات فراوری‌شده و پروژه‌محور باشیم.

راه‌اندازی
۴ واحد توسعه‌ای
در آلمینای ایران
تا پایان سال

مدیرعامل شرکت آلمینای ایران گفت: ۴ واحد توسعه‌ای در مجتمع آلمینای ایران تا پایان امسال راه‌اندازی می‌شود. زارع تاکید کرد:

هیدرات‌های ویژه، محصولی دانش‌بنیان و بومی است.

به‌گزارش روابط عمومی ایمیدرو، تورج زارع افزود: شرکت آلمینای ایران با هدف تنوع محصول و ایجاد ارزش‌افزوده بیشتر، محصولی جدید تحت‌عنوان «هیدرات‌های ویژه» به‌عنوان کندسوزکننده را با سرمایه‌گذاری ۱۵۰۰ میلیارد ریالی (بروزرسانی‌شده) اجرا کرده که امسال، وارد بازار مصرف می‌شود.

گروه معدن

editor@smtnews.ir

بیشتر مردم، معدنکاری را با تصاویری که فیلم‌های سینمایی ساخته‌اند یا تصوراتی که رمان‌ها آفریده‌اند، می‌شناسند. ما هنوز با یادآوری صحنه «پختن لنگه کش» در کمدی «جویندگان طلا» چارلی چاپلین لبخند می‌زنیم یا از چشم قهرمان ژرمنال اثر امیل زولا «جایگاه قطران اندود سنگ‌گیری، برج روی چاه و اتاق وسیع ماشین‌بخار و برج چهارگوش و کوچک تلننه تخلیه» را می‌بینیم. اما این تصاویر و تصورات، همه حقیقت معدنکاری نیست. این حرفه در ایران عمری به‌درازای تمدن دارد. گفته می‌شود نمونه‌هایی از سنگ‌معدن یافت‌شده در تل ابلیس کرمان حدود ۶۰۰۰ سال قدمت دارد و از معدود حرفه‌هایی است که در طول تاریخ پرفراز و نشیب این کشور همواره وجود داشته و بارها پوست انداخته و دگرگون شده تا به‌امروز خود رسیده‌است. اما این غنا و گوناگونی ناشناخته و رازهای آن همچنان سر به مهر مانده است، چرا که باوجود همه تلاش‌های قبلی، هنوز گردشگری معدنی در ایران پا نگرفته است؟ در گزارش امروز **ساخت** به‌دنبال پاسخ این پرسش هستیم.

از گردشگری یال اسب تا معدن

اکولوژیکی و صنعتی معدن. به‌عبارت دیگر بعضی از معدن در منطقه‌ای واقع شده‌اند که مسیر رسیدن به آن، خود مسیر و جاده گردشگری به‌شمار می‌رود. شیوه استخراج هم، مربوط به جایگاه صنعتی معدن است که خود ممکن است علاقه‌مندانی داشته باشد. اگر این ۲ مورد را درباره معدن بررسی کنیم و ببینیم ظرفیت جذب گردشگر را دارد یا خیر، آن‌وقت می‌توانیم گونه گردشگری معدن را موردتوجه قرار دهیم.

از بالقوه تا بالفعل

به‌نظر من، حوزه معدن در کشور ما به‌صورت بالقوه ظرفیت جذب گردشگر را دارد؛ قدمت تاریخی، موقعیت قرار گرفتن معدن، شیوه و نوع استخراج همه می‌توانند گردشگران را به خود جذب کنند. کشورما از این نظر غنی است و منابع متعدد و متنوعی از نظر محصول داریم که می‌تواند جای کار فراوانی داشته باشد.

چه کسی باید یا پیش بگذارد؟

گردشگری، حوزه‌ای میان‌رشته‌ای یا میان‌بخشی

گردشگری معدنی چیست؟

این تهدید را به فرصت تبدیل کرد. معدن متروکه محلی است که زمانی روی آن سرمایه‌گذاری شده، زیرساخت‌هایش فراهم است، جاده دارد، برق یا سایر حامل‌های انرژی به آنجا رسیده و خلاصه اینکه با صرف هزینه ساختاری ایجاد شده که غیرقابل‌بازگشت است؛ اگر به این پدیده به‌چشم یک فرصت اقتصادی نگاه کنیم، می‌توان با سرمایه‌گذاری مجدد، چراغ آن را دوباره روشن کرد و به مرحله درآمدزایی رساند.

رونق محلی

گردشگری معدنی مثل سایر حوزه‌های گردشگری - حتی شاید خیلی بیشتر از آنها - بر رونق محلی تاثیر خواهد گذاشت. به‌دلیل طول عمر بالای یک معدن، نقاط جمعیتی اطراف، به اقتصاد تک‌محصولی آن معدن وابسته می‌شوند و زندگی‌شان به فعالیت‌های تولیدی آن معدن گره می‌خورد. حال روزی را تصور کنید که آن معدن متروک می‌شود، چه اتفاقی برای آن آدم‌ها می‌افتد؟ اما با احیای معدن، می‌توان جلوی همه این آسیب‌ها را گرفت و حتی ممکن است منطقه ثروتمندتر از قبل شود.

آشوبی با محیط‌زیست

در واقع بازسازی و بازتوانی معدن متروکه، کاهنده آثار مخرب زیست‌محیطی به‌جامانده از معدنکاری قبلی است. البته باید افراد متخصصی در این زمینه وجود داشته باشند که جلوی آسیب‌های زیست‌محیطی را که به‌طورمعمول گردشگران در تمام حوزه‌های گردشگری ایجاد می‌کنند، بگیرند.

مشکلات و موانع

درباره مشکلات و موانع نمی‌خواهم سیاه‌نمایی کنم، اما نخستین و بزرگ‌ترین مشکل این است که هرکسی می‌خواهد این ایده را به‌نام خود تصام کند و به این ترتیب انرژی‌ها گرفته و ساعت‌ها صرف می‌شود، نفرها می‌آیند و می‌روند و به‌نتیجه نمی‌رسیم.

موضوع دوم اینکه باید جلسات فراسازمانی تشکیل شود، باید سازمان‌هایی که متولی بخش‌های مختلف گردشگری، معدن و حوزه‌های مرتبط با معدنکاری

چشم‌انداز معدنی

editor@smtnews.ir

به‌بهره‌برداری می‌رسد. زارع خاطرنشان کرد: امسال بیش از یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن الومینا مورد مصرف کارخانجات آلومینیوم کشور وارد می‌شود که حدود یک میلیارد دلار، ارزشی دارد. باتوجه به اینکه از نظر ذخایر بوکسیت غنی نیستیم، هر اقدام برای پرعیارسازی بوکسیت، به‌نفع تولید و توسعه کشور محسوب می‌شود. وی افزود: طرح تولید الومینا از معادن کم‌عیار به روش سینترینگ با ظرفیت ۵۰۰ هزار تن، یک طرح مطالعاتی است که با شرکت‌های خارجی در حال انجام است. سرمایه موردنیاز این طرح، ۷۰۰ میلیون یورو است.

گردشگری معدنی، ذخیره‌های غنی اما متروک

عکس: سیماسک

گردشگری معدن زمانی به جایگاه واقعی خود دست پیدا می‌کند که به‌عنوان جاذبه اولیه مطرح شود، یعنی سفر از ابتدا و با هدف دیدن معدن تعریف و انجام شود

کنند. کجا هستیم؟

در حال حاضر گردشگری معدنی به‌شکل سازمان‌یافته وجود ندارد. ممکن است جایی تصادفی، گردشگری به معدن وارد شود و از آن بازدید کند، اما تا جایی که می‌دانم این شرایط سازماندهی شده نیست.

در دیگر کشورهای دنیا روی این موضوعات بسیار کار می‌کنند. در زمینه تبلیغات، همراه کردن گردشگر و بردن آنها به معدن، نمونه‌های موفق وجود دارد. به‌ویژه در کشورهایی که بیشترین معدن را دارند و شیوه‌های استخراج متنوعی دارند.

گردشگری معدن زمانی به جایگاه واقعی خود دست پیدا می‌کند که به‌عنوان جاذبه اولیه مطرح شود؛ یعنی سفر از ابتدا و با هدف دیدن معدن، تعریف و انجام شود.

هستند، جمع شوند و راجع به این مسئله صحبت کنند و تصمیم بگیرند. باید آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌هایی وجود داشته باشد که تشخیص دهند

براساس آن یک معدن ظرفیت گردشگری دارد یا ندارد و اگر دارد، به چه شیوه‌ای می‌تواند گردشگری پذیر باشد. معدن پتاس خور و بیابانک بیش از یک دهه است با اطلاع‌رسانی عمومی گردشگری پذیر است. معدن بزرگ‌مقیاس به‌طورمعمول با هماهنگی قبلی پذیرای گردشگران موضوعی (دانشجویان، اصحاب رسانه و...) هستند و برخی معدن نیز به‌صورت خودجوش گردشگری پذیر شده‌اند. به‌تازگی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری استان زنجان برای معدن سرب و روی انگوران، پروانه بهره‌برداری گردشگری معدنی صادر کرده است. آیا وزارت متبوع در حوزه گردشگری خبر از این اتفاقات دارد یا خیر؟ چه جواب مثبت باشد، چه منفی می‌توان آن را در کشور تعمیم داد؛ چون راهی است که رفته شده و باز هم می‌توان رفت. به‌نظر من هیچ اشکالی ندارد اگر در این مسیر از کشورهای دیگر الگو بگیریم و از مدل آنها استفاده و آن را بومی‌سازی کنیم و نکته آخر اینکه نباید دیگران را رقیب خود بدانیم و راه را بر حضور افراد مطلع داخلی ببندیم.

سخن پایانی

گفته می‌شود که در دنیا سایت‌های متروکه‌ای وجود دارد که به مراکز گردشگری سودآوری تبدیل شده‌اند یا معدنی که هم‌زمان هم گردشگر دارند و هم ماده معدنی استخراج می‌کنند و درآمدشان از حوزه گردشگری معدنی بیشتر از استخراج و فروش مواد معدنی نباشد، کمتر هم نیست؛ پس باید قدم پیش گذاشت و با عزمی ملی این گنجینه مدفون را به‌بهره‌برداری رساند.